

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN BÁ KIẾN

**GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG LIÊN KẾT TRONG SẢN XUẤT
VÀ TIÊU THỤ CHÈ TẠI HUYỆN TAM ĐƯỜNG
TỈNH LAI CHÂU**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN BÁ KIẾN

**GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG LIÊN KẾT TRONG SẢN XUẤT
VÀ TIÊU THỤ CHÈ TẠI HUYỆN TAM ĐƯỜNG
TỈNH LAI CHÂU**

Ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 8.31.01.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Dương Thị Tình

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng toàn bộ số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa hề được bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Bá Kiện

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đến Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo và toàn thể các thầy cô giáo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy, truyền đạt kiến thức trong quá trình tác giả theo học tại trường và tạo điều kiện thuận lợi nhất để giúp tác giả trong thời gian học tập và nghiên cứu nhằm hoàn thành chương trình Cao học.

Tác giả xin chân thành gửi lời cảm ơn đến **TS. Dương Thị Tình** đã dành thời gian, tâm huyết để hướng dẫn nghiên cứu và hoàn thành đề tài Luận văn ***“Giải pháp tăng cường liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu”***.

Qua đây tôi xin gửi lời cảm ơn tới các đồng chí lãnh đạo huyện, phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Tam Đường, các công ty, HTX, các hộ nông dân sản xuất chè, các hộ thu gom trên địa bàn huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Xin chân thành cảm ơn các đồng chí trong Ban lãnh đạo, cùng các anh em bạn bè đồng nghiệp đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tác giả trong việc thu thập số liệu để hoàn thiện bản luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2019

Tác giả luận văn

Nguyễn Bá Kiện

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Kết cấu của đề tài	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ LIÊN KẾT TRONG SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ CHÈ.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè	5
1.1.1. Một số khái niệm về liên kết, liên kết kinh tế, liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè	5
1.1.2. Vai trò và đặc điểm của liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè	6
1.2. Cơ sở thực tiễn	21
1.2.1. Kinh nghiệm liên kết và tiêu thụ chè của một số địa phương.....	21
1.2.2. Chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước về liên kết kinh tế thông qua hợp đồng giữa cơ sở chế biến và người sản xuất nguyên liệu nông nghiệp.....	25
1.2.3. Những bài học kinh nghiệm về liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu	26
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	30
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	30
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	30

2.2.2. Phương pháp tổng hợp và phân tích thông tin	34
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	35
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh môi liên kết.....	35
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả của liên kết.....	35
2.3.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hiệu quả kinh tế	36
Chương 3: THỰC TRẠNG LIÊN KẾT TRONG SẢN XUẤT VÀ	
TIÊU THỤ CHÈ TẠI HUYỆN TAM ĐƯỜNG TỈNH LAI CHÂU	38
3.1. Đặc điểm của huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu	38
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	38
3.1.2. Điều kiện kinh tế xã hội	40
3.2. Quản lý nhà nước trong sản xuất và tiêu thụ chè trên địa bàn huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu	43
3.2.1. Thực hiện Đề án phát triển cây chè giai đoạn 2015-2020	43
3.2.2. Quản lý hỗ trợ vốn, tín dụng cho phát triển cây chè.....	45
3.2.3. Công tác kiểm tra, giám sát khi trồng, sản xuất chế biến và tiêu thụ chè.....	46
3.3. Tình hình sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu	48
3.4. Thực trạng liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu.....	49
3.4.1. Tình hình cơ bản của các công ty, HTX và các hộ điều tra.....	49
3.4.2. Các tác nhân tham gia liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè.....	53
3.4.3. Tình hình liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường, tỉnh Lai Châu.....	59
3.4.4. Phân tích lợi ích các tác nhân trong các hình thức liên kết sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường, tỉnh Lai Châu.....	65
3.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường, tỉnh Lai Châu	74
3.5.1. Từ phía hộ nông dân	74
3.5.2. Từ phía doanh nghiệp.....	76
3.5.3. Từ phía nhà nước	77

3.6. Phân tích SWOT về liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường, tỉnh Lai Châu	79
3.7. Đánh giá chung về liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường, tỉnh Lai Châu	81
3.7.1. Kết quả đạt được	81
3.7.2. Hạn chế.....	82
3.7.3. Nguyên nhân của hạn chế	83
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU TĂNG CƯỜNG LIÊN KẾT TRONG SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ CHÈ TẠI HUYỆN TAM ĐƯỜNG TỈNH LAI CHÂU	85
4.1. Quan điểm, định hướng hoàn thiện các hình thức liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu.....	85
4.1.1. Quan điểm	85
4.1.2. Định hướng.....	86
4.1.3. Hình thức tham gia liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè trong thời gian tới.....	86
4.2. Các giải pháp chủ yếu tăng cường liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè trên địa bàn huyện Tam Đường tỉnh Lai Châu.....	87
4.2.1. Nâng cao năng lực của các tác nhân tham gia liên kết	87
4.2.2. Đẩy mạnh tổ chức và triển khai mô hình liên kết.....	93
4.2.3. Tăng cường sử dụng tối đa các chính sách hỗ trợ.....	96
4.2.4. Đổi mới, sắp xếp lại hệ thống các cơ sở chế biến chè trên địa bàn huyện..	98
4.3. Kiến nghị.....	100
KẾT LUẬN	102
TÀI LIỆU THAM KHẢO	103
PHỤ LỤC	105

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

ATTP	: An toàn thực phẩm
BQ	: Bình quân
BVTV	: Bảo vệ thực vật
DN	: Doanh nghiệp
GTGT	: Giá trị gia tăng
HĐ	: Hợp đồng
HTX	: Hợp tác xã
NĐ-CP	: Nghị định-Chính phủ
NNNN	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NSNN	: Ngân sách nhà nước
PTNT	: Phát triển nông thôn
QLNN	: Quản lý nhà nước
SL	: Số lượng
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
UBND	: Ủy ban nhân dân
VSATTP	: Vệ sinh an toàn thực phẩm
XD	: Xây dựng
DN	: Doanh nghiệp
KHKT	: Khoa học kỹ thuật

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1. Số hộ điều tra trong mỗi hình thức liên kết.....	31
Bảng 3.1. Thống kê dân số huyện Tam Đường giai đoạn 2016-2019.....	408
Bảng 3.2. Giá trị sản xuất huyện Tam Đường giai đoạn 2016-2019.....	420
Bảng 3.3. Tổng hợp tình hình sử dụng thuốc BVTV của các nông hộ tại các xã, thị trấn của huyện Tam Đường.....	475
Bảng 3.4. Tình hình sử dụng phân bón cho chè tại các vùng chè huyện Tam Đường.....	486
Bảng 3.5. Diện tích quy hoạch và năng xuất, sản lượng chè của huyện Tam Đường giai đoạn 2016 - 2019.....	47
Bảng 3.6. Tình hình cơ bản của công ty, HTX điều tra.....	508
Bảng 3.7. Thông tin chung về hộ điều tra.....	49
Bảng 3.8. Một số hình thức liên kết tại địa bàn điều tra.....	38
Bảng 3.9. Ảnh hưởng quy mô sản xuất chè đến tình hình liên kết của hộ	51
Bảng 3.10. Chi phí sản xuất chè búp tươi của hộ nông dân trên 1ha.....	52
Bảng 3.11. Kết quả khảo sát tình hình thực hiện liên kết giữa người sản xuất và người chế biến tại địa bàn nghiên cứu.....	641
Bảng 3.12. Lợi ích của các hộ khi mua đầu vào	652
Bảng 3.13. Lợi ích trong vay vốn tín dụng	674
Bảng 3.14. Tình hình tham gia tập huấn kỹ thuật.....	69
Bảng 3.15. Lợi ích khi tiêu thụ đầu ra	707
Bảng 3.16. Lý do hộ không muốn tham gia liên kết.....	718
Bảng 3.17. Chi phí sản xuất và giá bán chè đen của DN qua các năm.....	730
Bảng 3.18. Nhận thức của người dân trong liên kết sản xuất và tiêu thụ chè trên địa bàn nghiên cứu.....	71
Bảng 3.19. Tỷ lệ hộ vi phạm hợp đồng tiêu thụ sản phẩm theo trình độ văn hóa.....	72

Bảng 3.20. Tỷ lệ hộ vi phạm hợp đồng tiêu thụ sản phẩm theo điều kiện kinh tế.....	72
Bảng 3.21. Các ưu tiên mà doanh nghiệp lựa chọn đối tác nông dân liên kết trên địa bàn nghiên cứu.....	73
Bảng 3.22. Đánh giá các chính sách hỗ trợ của địa phương trong liên kết sản xuất và tiêu thụ chè trên địa bàn nghiên cứu.....	75
Bảng 3.23. Phân tích SWOT về liên kết trong sản xuất và tiêu thụ chè tại địa bàn nghiên cứu.....	76

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1: Mô hình liên kết hiệp hội.....	11
Sơ đồ 1.2: Mô hình liên kết hợp tác.....	12
Sơ đồ 1.3: Mô hình hợp đồng bằng văn bản.....	13
Sơ đồ 1.4: Mô hình mua bán trên thị trường tự do.....	14
Sơ đồ 1.5. Các hình thức, các khâu và cơ chế liên kết giữa các tác nhân.....	16
Sơ đồ 3.1. Các hoạt động của liên kết thông qua hộ thu gom.....	54
Sơ đồ 3.2. Hình thức liên kết giữa nhóm hộ trồng chè với nhau.....	57
Sơ đồ 3.3. Hình thức liên kết giữa hộ trồng chè và DN, HTX.....	58
Sơ đồ 3.4. Hình thức liên kết giữa Công ty, HTX với nhà phân phối.....	58
Sơ đồ 3.5. Tỷ lệ thu mua chè qua các hình thức liên kết của DN.....	69

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Hiệu quả sản xuất chè của nhóm hộ liên kết và tự do.....	53
---	----